

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Hovedutvalg Folk	41/21	21.09.2021
Formannskapet	88/21	24.09.2021

Saksframlegg

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Inderøy kommune sender inn høringssvar vedrørende Regional plan for kulturminner i Trøndelag 2022-2030, som formulert i saksframlegget.

Behandling i Hovedutvalg Folk - 21.09.2021:

Saksordfører: Ragnhild Vennes

Avstemming

Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

Innstilling i hovedutvalg Folk - 21.09.2021

Inderøy kommune sender inn høringssvar vedrørende Regional plan for kulturminner i Trøndelag 2022-2030, som formulert i saksframlegget.

Behandling i Formannskapet - 24.09.2021:

Forslag fremmet i møte av ordfører:

Endringsforslag første setning til punkt 5:

Inderøy kommune mener at det vil ha stor regional og nasjonal interesse å øke arbeidet med dokumentasjon og formidling av middelalder-steinkirkene i regionen i årene fram mot tusenårsjubileet på Stiklestad i 2030. Inderøy kommune forventer at fylkeskommunen tar initiativ til å samle berørte kommuner, kirkeiere og andre aktører til et satsingsprogram for å belyse denne delen av kulturarven.

Avstemming

Innstilling i hovedutvalg Folk med tillegg fremmet i møte ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet - 24.09.2021

Inderøy kommune sender inn høringssvar vedrørende Regional plan for kulturminner i Trøndelag 2022-2030, som formulert i saksframlegget.

Inderøy kommune mener at det vil ha stor regional og nasjonal interesse å øke arbeidet med dokumentasjon og formidling av middelalder-steinkirkene i regionen i årene fram mot tusenårsjubileet på Stiklestad i 2030. Inderøy kommune forventer at fylkeskommunen tar initiativ til å samle berørte kommuner, kirkeiere og andre aktører til et satsingsprogram for å belyse denne delen av kulturarven.

Vedlegg

- 1 Høring - Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 - 2030 – Offentlig ettersyn med frist 1. oktober 2021

Bakgrunn

Trøndelag fylkeskommune arbeider med en Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag 2022 – 2030 som skal vedtas i desember 2021. Hensikten med planarbeidet er å samle aktørene for å utarbeide en regional kulturminnepolitikk for Trøndelag. Planen utarbeides i tett samarbeid med kommunene, statlige sektormyndigheter og andre interessenter. Planen ligger nå til offentlig ettersyn med høringsfrist 1. oktober.

Planen består av et hoveddokument, en oversikt over verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy, og et handlingsprogram som fylkeskommunen ruller annethvert år og rapporterer på årlig.

Hoveddokument

Regional plan for kulturmiljø skal gi føringer for en regional kulturmiljøpolitikk for Trøndelag. Planen er avgrenset til faste kulturminner, kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy, uavhengig av om de har formelt vern eller ikke. Disse kulturmiljøtypene sees i sammenheng med kulturarvfeltet for øvrig, slik som forvaltning av løse kulturminner (gjenstander), immaterielle kulturminner og dokumentarv.

Begrepet *kulturmiljø* er fra 2020 innført som en samlebetegnelse for kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap.

Kommunene og fylkeskommunen har fått nye oppgaver og føringer fra staten, blant annet *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging* i mai 2019 og Riksantikvarens nye *Strategi for arbeid med kulturarv i kommunene 2019-2022*. I april 2020 kom en ny stortingsmelding på kulturminneområdet; Meldt. St. 16 (2019-2020) *Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold*. Disse nasjonale forventningene avveies og bakes inn i denne planen.

Den nye regionreformen trekker fylkeskommunen fram som en retningsgivende, samordnende og mobiliserende aktør. Fylkeskommunen fått betydelig flere oppgaver fra Riksantikvaren, blant annet innenfor automatisk freda kulturminner, statlig eide kulturminner, tekniske og industrielle kulturminner og fartøyvern. Fylkeskommunen, Sametinget og kommunene forvalter kulturminner med både lokale, regionale og nasjonale kulturmiljøverdier.

I planarbeidet har fylkeskommunen, sammen med mange aktører, jobbet fram felles regionale mål, delmål, retningslinjer og tiltak for seks ulike tema: Regionale verdier og kunnskapsformidling, By- og stedsutvikling, Håndverk og materialproduksjon, Klima, Opplevelsesnæringer, Kulturmiljø, fellesskap og demokrati.

Formålet med planen og prosessen:

- gi veiledning og tydelige føringer om regionale kulturmiljøverdier og interesser
- samordne ressurser og virkemidler blant aktuelle aktører og fremme felles satsinger
- ta opp kommune- og sektoroverskridende problemstillinger og fremme løsninger
- avveie nasjonale og internasjonale føringer og forventninger

Alle kommunene i Trøndelag har fullført eller er i gang med å utarbeide en kulturminneplan for sin kommune. Noen tema er felles for flere kommuner, eller er av regional interesse. Inderøy kommune vedtok sin kulturminneplan i 2019, [*Kulturminner i Inderøy, temaplan kulturminner 2019-2031*](#).

Mangfoldige Trøndelag – En oversikt over verneverdige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy

Dette vedlegget gir en oversikt over viktige kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy fra fylkets historie, fra eldre tid til vår egen tid. Oversikten begrenser seg til kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy som har regional og nasjonal verdi. Områder som har stor betydning lokalt er altså ikke nødvendigvis med i denne oversikten.

Formålet med oversikten er å synliggjøre verneverdige kulturmiljøer og kulturlandskap som forteller viktige deler av Trøndelags historie, og som gir et samla bilde av Trøndelag som trønderne kjenner seg igjen i. Kommunen oppfordres til å melde fra i høringen om kommunen er enig i utvalget som er med, og om vi ønsker å ha med alt i klasse 2 i oversikten.

Fra Inderøy er fire kulturmiljøer med: Vinje bruk og Vinjesjøen i Mosvik (Verneplan for kulturmiljø, NTFK), Børgin (KULA), Rostad (Ny – underrepresenterte tema, Verdifulle kulturlandskap) og Kjerkesvågen, hjemmehavn for Pauline (fartøy på verneliste). Alle fire er omtalt i større eller mindre grad i vår kommunale kulturminneplan.

Handlingsprogram

I handlingsprogrammet er det satt inn tiltak som direkte bidrar til å nå målene i Regional plan for kulturmiljø i Trøndelag, og som krever samarbeid mellom flere offentlige og andre aktører. Det er

viktig å være oppmerksom på at aktørene selv må forankre tiltakene i egen organisasjon, og at handlingsprogrammet i seg selv ikke binder opp andre organisasjoner til å bidra økonomisk.

Handlingsprogrammet gjelder for to år av gangen. Likevel skal fylkeskommunen vurdere behovet for rullering hvert år ifølge plan- og bygningslovens § 8-1. Er det behov for rullering, koordinerer fylkeskommunen dette arbeidet på høsten.

I høringsutkastet er det presentert eksempler på tiltak under hvert tema. Et av eksemplene er prosjektet Bergkunstreisen (Tema: Opplevelsesnæringer), som Inderøy skal delta i. Gjennom tilrettelegging og formidling av til sammen fjorten steder med bergkunst, skal Bergkunstreisen i Trøndelag gi publikum opplevelser og kunnskap på grunnlag av landsdelens fantastiske bergkunst. Et av stedene med bergkunst som fylkeskommunen ønsker å tilrettelegge, er bergkunstfeltet på Kvennavik ved Skarnsundet i Inderøy.

Spørsmål som Trøndelag fylkeskommune ønsker spesielt tilbakemelding på:

- 1) Vil planen bli et nyttig verktøy for kommunens og andre myndigheters virksomhet og planlegging?
- 2) Er mål og retningslinjer relevante og forståelige?
- 3) Vil planen bidra til en felles retning og mer samarbeid?
- 4) Vil planen bidra til mer forutsigbarhet i plan- og byggesaksbehandlingen?
- 5) Hvilke satsinger med tiltak og aktiviteter mener dere bør inn i handlingsprogrammet for at vi sammen kan nå mål i planen?

Vurdering

Inderøy kommune har det siste året hatt flere møtepunkt med museums- og historielaget, Rostad og fylkeskommunen. Enhet for kultur og enhet for plan, jordbruk og miljø har hatt dialog rundt høringsspørsmålene.

Forslag til høringssvar til Trøndelag fylkeskommune:

- 1) Planen vil være et nyttig verktøy for kommunen, da den gir god informasjon og oversikt over hvordan fylkeskommunen vil prioritere og vurdere, og hvilke kulturmiljø i Inderøy som er av regional interesse.
- 2) Mål og retningslinjer framstår som relevante og forståelige, og med tydelige forankringer til andre planverk. Viser i den forbindelse til høringssvar nylig gitt av Inderøy kommune til Regional plan for arealbruk, som også omhandlet kulturminner.
- 3) Planen vil, både gjennom planprosess og oppfølging, kunne bidra til en felles retning og mer samarbeid. Det er imidlertid viktig at fylkeskommunen fortsetter å følge opp kommunene gjennom handlingsprogrammet, med informasjon og kompetanse – gjerne gjennom felles møter på tvers av kommuner, slik de har gjort i planprosessen fram til nå.
- 4) Planen vil kunne bidra til mer forutsigbarhet, da den gir god informasjon og tydelige føringer for hvordan Fylket vil prioritere og vurdere.
- 5) Inderøy mener det vil være både av lokal, regional og nasjonal interesse å løfte fram middelalderkirkene fram mot 2030.

Inderøy observerer også med interesse og stolthet, at by- og stedsutvikling løftes fram som tema, og at det verdsettes i vår region at samskaping bidrar til «en attraktiv og bærekraftig by- og stedsutvikling basert på stedenes kvaliteter, særpreg og historie».

De fire kulturmiljøene fra Inderøy i oversikten «Mangfoldige Trøndelag», er alle omtalt i kommunens kulturminneplan. Inderøy kommune er enig i at disse er med som viktige deler av Trøndelags historie.

Konklusjon

Se kommunedirektørens forslag til vedtak.